

6.

tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Schein Gábor: *Padlás*
Lázár Ervin: *Manógyár*

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

„Kincsek” – kacat értékű tárgyak

Szöveggyűjtemény

Rajzlapok, rajz- vagy festőeszközök

Internet, projektor, hangfal

Füzet, íróeszköz

Padlás

2x45 vagy 4x45 perces komplex órablokk/témanap
(magyar, vizuális kultúra, dráma, kreatív írás)

A padlás a csodák birodalma. Persze csak akkor, ha van szemünk hozzá, hogy meglássuk a kincseket a kacathalomban, vagy éppen azt, hogy a padlás egy igazi manógyár rejtekhelye.

Áttekintő vázlat

Első (rövidebb) variáció

6.1 A padlás kincsei	45/90 perc
6.1a Kincseink	15/30 perc
6.1b A padláson	15/30 perc
6.1c Kacathalom és kincsesláda	15/30 perc
6.2 Manógyár	45-90 perc
6.2a Mi lehet?	15/20 perc
6.2b Manókatalógus	15/25 perc
6.2c Neked milyen manód van?	15/45 perc

Összesen: 2x45 / 4x45 perc

Szervezzük meg, hogy a gyerekek hozzanak be tárgyakat, vagy mi gyűjtsünk össze „kincseknek” valókat! A témanap rövidebb és bővebb változatban is megvalósítható, ezért a legfontosabb előkészület az időbeosztás tervezése.

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek vegyék észre a versben a felnőtt és a gyermek látásmódja közötti különbséget.

FELADATOK LEÍRÁSA

6.1 A padlás kincsei

6.1a Kincseink

Hozzon be mindenki egy tárgyat, ami számára fontos, de a többiek szemében kacatnak tűnhet! A gyerekek rakják le a tárgyakat az asztalra, majd vegyüek őket közösen szemügyre! Mindenki válasszon egyet a tárgyak közül, amiről el tudja képzelni, miért lehet fontos a tulajdonosának, és amihez esetleg sztorit, történetet is ki tud találni!

Mindenki mondjon egy-két mondatot az adott tárgyról, az arra vállalkozó gyerekek pedig mesélik el a kitalált történetet is! Ezután a tárgyak kerüljenek vissza a saját tulajdonosukhoz, és ők is mesélik el a tárgy történetét! (A történetmesélés tömör, lényegre törő legyen!)

JEGYZETEIM

Vedd figyelembe!

A gyerekek számára (de a felnőtteknek is) a „kincsekkel” való viszony nagyon érzékeny terület. Ez a feladat erősen összehozhatja az osztály tagjait, olyan mélységeket és magasságokat nyithat meg, melyeket el sem tudunk képzelni. DE! Könnyen meg is sérülhet bárki, ha valami „rosszat” mondanak a kincseről. Éppen ezért csak akkor játszunk le a fenti variációban a játékot, ha az osztály érett egy ilyen mélységű feladathoz, illetve, ha képesek vagyunk kézben tartani a csapatot, és nem válik ökörködéssé, egymás kicikizésévé az óra!

Ha veszélyesnek érezzük a helyzetet, akkor inkább mi vigyünk be „kincseket” (csorba bögrét, törött kaleidoszkópot, régi játékmackót stb.), és a gyerekek ezekről a tárgyakról alkossanak történeteket! Így a játékra elég 20-25 perc, ám ha az első verziót választjuk, egy teljes óra is elmehet a kincsek (emlékek, élmények) megosztásával.

6.1b A padláson

Olvassuk fel a gyerekeknek **Schein Gábor: Padlás** című versét úgy, hogy érzékeltetjük a két beszélőt!

Kik beszélgethetnek itt? Osszuk be együtt a vers sorait szerepek szerint!

Majd a padtársak készüljenek fel a vers hangos olvasására párban, a megbeszélte szereposztás szerint!

15/30
perc

Egy szerepváltozat (más felosztás is elképzelhető):

Gyerek: Mit rejteget ez a padlás?

Felnőtt: Pókhálók közt galambtojást.

Gy: Van ott más is énszerintem.

F: Hidd el, Andris, semmi sincsen.

Gy: Bekukkantok ide-oda.

Hát ez itt mi?

F: Manó bocskora.

Gy: És az ottan, hú de furcsa!

F: Szakadt masni kis papucsra.

Gy: És ott hátul, a sarokban?

F: Csupa piszkos, régi rongy van.

Gy: Ott egy láda, látom innen.

F: Nehogy kinyisd, Andris, kincsem!

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Történetalkotás tárgyak segítségével

Vers olvasása, értelmezése

Hangos olvasás párbeszédeseen

Szógyűjtés, rajzos listázás

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHEZ A FELADATHOZ?

„Kincsek” – kacat értékű tárgyak

Rajzlap, rajzeszköz

Mérges pókok laknak benne,
rámásznak majd a kezedre.

Gy: Dehogyan van itt mérges pók,
atlasz, kancsó, horoszkóp,

szemüveg és lyukas kalap,
kesztyű, kendő, vasdarab,

kolomp, síp és horgászsineg,
reklámpapír, jancsiszeg...

Ezennel mind lefoglalom,
enyém ez a kacathalom.

Enyém máától az egész padlás.
Ki is írom: Balog András.

Vedd figyelembe!

A vers szerepek szerinti beosztásának több lehetősége is van. Fontos, hogy ezt a gyerekek is felismerjék, felfedezzék. Ezért a szereptagolás megér annyi időt, hogy meghallgassuk a gyerekek javaslatait, és ha felmerül, megbeszéljük a variációs lehetőségeket.

Gyakorlott drámás osztállyal a szereptagolást kis csoportokban is végezhetik a gyerekek, és csoportonként felolvashatják a megoldásukat. Így valószínűleg előjönnek a különböző megoldások, értelmezési lehetőségek.

Ha frontális szereptagolás után olvasnak a párok, az párhuzamosan zajlik, tehát az egész osztály zsongani, duruzsolni fog. Ebből a zsongásból felkérhetünk a végén egy-két párt, hogy mutassák be a többieknek is a verset hangjátékként.

6.1c Kacathalom és kincsesláda

Mit lát a padláson a felnőtt, és mit a gyerek? Pontosabban: amit lát, azt milyennek, minek látja?

Gyűjtsük ki a szavakat, kifejezéseket két külön oszlopba!

A gyerekek egy A/4-es rajzlapot hajtsanak ketté! A rajzlap bal oldalára rajzolják le filctollal vagy zsírkrétával, hogy milyennek látja a padlást a felnőtt, a jobb oldalára, hogy milyennek látja a gyerek!

Vedd figyelembe!

Elég a jelzésszerű rajz. Ha a bővebb óravariációt választjuk, akkor a rajzot jobban kidolgozhatják a gyerekek.

15/30
perc

6.2 Manógyár

6.2a Mi lehet?

Helyezkedjenek el a gyerekek a meseolvasáshoz! **Lázár Ervin: Manógyár** című meséjének elejét a pedagógus olvassa (cím nélkül!), két részletben:

1. rész: az elejétől a „kopogtam fölfelé Tupakka után” tagmondattig.

Beszéljük meg:

Ki lehet ez a Tupakka? Fiú, lány, ember, törpe, tündér? Minek, milyennek képzeljük el leginkább? Az sem baj, ha annyiféleképpen gondoljuk el, ahányan csak vagyunk. Hova vezethette Tupakka a mesélőt? Mit kereshettek? Ötleteljünk együtt!

2. rész: „Odafönn egy lelakatolt... – ...helyes kis masina volt.”

Vajon mi lehet ez a masina, amit Tupakka mutat a mesélőnek? Találjuk ki együtt!

6.2b Manókatalógus

A gyerekek olvassák el a mese folytatását magukban, és jegyzeteljék ki, milyen manókról van benne szó!

Azután ötleteljünk együtt tovább, milyen manók születhetnek, amikor...

...ünnepre készülünk,

...árvíz van,

...a sivatag felől fúj a szél,

...néma a csend,

...rózsaszín a hajnal,

...vörös színű a telihold,

...a fogyó hold csak egy csónak,

amikor... (a gyerekek is találjanak ki helyzeteket, amelyekben a manók születnek)!

Variáció

Játsszuk el, milyen az a manó, aki viharban, szélben, éjben stb. születik!

Milyen hangulatú manók létezhetnek még? Játsszuk el őket is!

6.2c Neked milyen manód van?

Beszélgessünk arról, hogy a gyerekeknek milyen manójuk van! Mindenki legalább egy manójának írja is le a jellemzését! Ha hosszabb időt hagyunk erre a feladatra, akkor több manót is leírhatnak a gyerekek (több jellemvonásukat is kifejezhetik), sőt, le is rajzolhatják a manóikat.

A feladat megfogalmazható így:

Gondolkoj el azon, neked milyen manóid vannak! Mi jellemzi őket?

- Mit csinálnak?
- Hogyan néznek ki?
- Adj nekik nevet, és akár le is rajzolhatod őket!

Végül a vállalkozók mutassák be a manóikat felolvasással, rajzokkal!

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A manókaraktereken keresztül a gyerekek gondolkodjanak el a különböző jellemvonásokon és a saját tulajdonságaikon.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Mese olvasása, értelmezése
Szöveg folytatása képzeletben
Manó (tulajdonság) katalógus kigyűjtése és készítése
Saját manó(k) alkotása

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHEZ A FELADATHOZ?

Rajzeszköz

